

«تقوی» و «نظم» وصیت امام علی (ع) به امت اسلام

بسم الله الرحمن الرحيم

در شماره قبل قسمت اول از وصیت امام علی (ع) را که در آخرین لحظات عمر مبارکش به امام حسن (ع) و امام حسین (ع) و تمامی فرزندان و کسانی که آن را می شنوند، سفارش شده بود مورد بررسی اجمالی قرار داده و متذکر شدم که این وصیت کلاسه بخش دارد که بخش اول آن خطاب به دو فرزند بزرگوار آنحضرت می باشد که باستی بار سنگین امامت را بدوش کشیده و آن را تا عاشورا برسانند و از آن پس این برجم خونین و نجاتبخش را به پیشوایان پس از خود بسازند که تا انسان بر این کره خاکی زیست می کند بدون حجت پیشوای الهی نباشد... قسمت دوم وصیت خطاب به فرزندان و اهل بیت و تمام کسانی که آن را می شنوند، بوده و قسمت سوم سفارسی کوتاه به «سی عبدالمطلب» سرامون حکونگی خوخواهی آنحضرت می باشد، که اکنون ادامه وصیت آن امام بزرگوار را از نظر خوانندگان عزیز می گذرانم:

اَوْصِيكُمْ وَ جَمِيعَ وُلْدِي وَ اَهْلِي وَ مِنْ تَلْفَةِ كِتَابِي بِتَقْوَى اللَّهِ وَ نَظْمِ امْرَأَتِي...

وصیت می کنم شما و جمیع فرزندان و اهل بیتم را، و هر کسی را که این نوشته من بدستش می رسد به «تقوی» و «نظم امورتان» و اصلاح بین خودتان، که من از جد شما رسول خدا شنیدم که می فرمود اصلاح ذات البین از کلیه نماز و روزه بهتر است.

امام (ع) در این قسمت تمامی مومنین را به «تقوی» فرا می خواند که در شماره قبل مختصری سرامون آن توضیح دادم، سپس بلافاصله پس از تقوی، امام (ع) امت اسلام را به نظم در تمامی کارها، برنامه داشتن برای تمامی اوقات و تمامی

امور، فرا می خواند، مسئله ای که کمبود آن در برخی از مباحث بدت بچشم می خورد، این سفارش امام (ع) را همچون قیبه رهنمودهای معصومین (ع) بایستی جدی گرفت و از بی نظمی و بی برنامه گی پرهیز کرد، آری این وصیت شهید رمضان امام علی (ع) و شهید ترماد (شهید مظلوم دکتر بهشتی) است که باستی با تلاش هر چه بیشتر به کسب و بد کارگیری آن پرداخت.

* امام علی (ع) بلافاصله

پس از «تقوی»، امت اسلام را به «نظم» در تمامی کارها، برنامه داشتن برای تمامی اوقات و تمامی امور، فرا می خواند، مسئله ای که کمبود آن در برخی از مباحث بدت بچشم می خورد.

امام (ع) پس از وصیت به «تقوی» و «نظم» وصیت به «اصلاح ذات البین» می نماید، سفارش به رفع کدورتها و اختلافات در میان مومنین و رسیدن به آن بیان مرصوسی که محبوب خداست، به آن صف استوار و فشرده ای که هیچ نیروی باطنی تواند کوچکترین خللی در آن وارد سازد، گویا امام (ع) در دوران ما و برای امت ما سخن می گوید و روی حساسترین مسائل و عمده ترین کمبودها دست می گذارد، آری باستی تقوی داشت، باستی منظم بود و باستی در رفع اختلافات و اصلاح بین مومنین کوشید که از کلیه نماز و روزه تا بهتر

است. حضرت سپس چنین ادامه می دهند.

الله الله فی الأیام

خدا را، خدا را، در مورد یتیمان، پس برای دهنهایشان نوبت قرار ندهید. و آنان در حضور شما ضایع و تباه نگردند، خدا را، خدا را، در مورد همسایگان، پس آنان سفارش شده پیامبر شما هستند، آنقدر سفارش آنان را می نمود که ما فکر کردیم که پیامبر (ص) آنها را وارث قرار می دهد، خدا را، خدا را، در مورد قرآن، که دیگران با عمل به آن به شما پیشی نگیرند

حضرت در مورد یتیمان سفارش می نماید ولی سفارش حضرت، توسیه به غذا و پوشاک و مسکن برای آنان نیست، زیرا جامعه ای که در این حد به یتیمان نرسد، شایسته نام اسلام و پیروی امام علی (ع) نیست، بلکه سفارش آنحضرت بر این است که این کمکها از نظر روانی موجب تضعیف شخصیت آنها نگردد باعث تباهی آنان نشود. در دیدگاه امام علی (ع) یتیم نباید احساس یتیمی کند نیایستی احساس جیره خواری نماید مستضعف نباید احساس بیچارگی نماید. و این تنها دیدگاه و نظریه و تئوری است. بلکه امامان معصوم ما عملاً چنین بوده اند، در روایات بسیاری داریم که امام علی (ع) شباهه و بطور ناشناس غذا و مایحتاج زندگی بیچارگان را برای آنان تحصا می برد و شکلی عمل می نمود که هیچوجه حضرتش شناخته نشود. تا اینکه بعد از نهادنش، یتیمان و بیچارگان احساس نمودند که آنکه همیشه در اندیشه آنها بوده است، آنکه بطور ناشناس برای آنان غذا و پوشاک می برده است انسانا، کامل، اسود عدالت، مولود خانه خدا و شهید محراب، امیرالمؤمنین (ع) بوده است.

پادشاهی که شب برفق بوش می کشد نان گدایان بر دوش و این روش عملی ائمه اطهار (ع) که بایستی سرمشق برای تمامی پیروان و ارادتمندان آنان باشد (البته هر زمان مطابق با شرایط و الزامات همان زمان) از یکطرف، موجب دادن شخصیت به طرفهائی که نسبت به آنان خدمتی می شود و جریحه دار نشدن احساسات و قلوب آنان می شود، و از طرف دیگر موجب دوری عمل بخشنده و امدادگر از حالت خودنمائی و ریا می گردد عبارت دیگر این شیوه حکیمانه و الهی موجب سازندگی کمک دهند و کمک گیرنده می شود.

*** سفارش حضرت در مورد یتیمان و بیچارگان این است که کمک رسانی به آنها نیایستی موجب تضعیف شخصیت آنان شده و آنان احساس یتیمی و بیچارگی و جیره خواری نمایند، و امامان معصوم، خود عملاً با کمک های شبانه و بطور ناشناس به مستمندان و یتیمان، الگوی عملی این سفارشات بودند.**

سپس حضرت در مورد همسایگان سفارش نموده و از قول پیامبر شاهد می آورد که پیامبر اکرم (ص) آنقدر در مورد همسایگان سفارش می نمود که اصحاب حضرت گمان می کردند، همسایگان نیز مانند بستگان نسبی، ارث خواهند برد و اگر در هر کوی و برزن از جامعه اسلامی چنین باشد و مردم با همسایگان خود همچون خواهران و برادران رفتار نمایند مطمئناً در چنان جامعه ای، بسیاری از

سفارش به عمل نمودن به مضامین بلند و انسانساز، و سفارش به عمل نمودن به احکام صادره از حضرت ذوالجلال شده است و در این سفارش این نکته نیز تصریح شده است که چون ملاک عمل نمودن به قرآن است اگر شما از آن غافل شوید، دیگران بر شما پیشی و سبقت خواهند گرفت زیرا قرآن ملاک و معیار است، قرآن میزان اعمال است، و هر ملت و امتی که بر اساس این معیار عمل نماید خود را در

*** امام علی (ع) سفارش به قرآن مجید نموده و اشاره می فرمایند که چون ملاک «عمل نمودن به قرآن» است، اگر شما از آن غافل شوید، دیگران در این امر بر شما سبقت خواهند گرفت.**

*** امام علی (ع) می فرماید: پیامبر (ص) آنقدر در مورد همسایگان سفارش می فرمود که ما گمان بردیم که آنها را شریک ارث شما قرار خواهد داد!**

ارزشهای اسلامی پیاده شده و زمینه های لازم برای رسیدن به جامعه ای که حد در حد انسانی و اسلامی باشد فراهم خواهد شد.

و در ادامه مطلب، حضرت، سفارش به قرآن می نماید، سفارش به منبع وحی الهی و واسطه فیض رحمانی، ولی در این سفارش با اینکه جمله کوتاهی است ولی نکته های بسیاری نهفته است، سفارش به قرآن شده است ولی سفارش به بوسیدن و در سفرها برای رفع بلایا دنبال بردن و..... نشده است، بلکه

راه سعادت قرار داده است و مطمئناً بر کسانی که مدعی قرآن و کتاب خدا بوده ولی بدان عمل نمی نمایند مقدم هستند.

در اینجا سخن امام علی (ع) با سفارشات پیرامون خانه خدا، جهاد، همزیستی و همیاری مردم و..... ادامه می یابد که نظر به طولانی شدن مطلب بقیه آنرا به شماره بعد موكول می نمائیم و من الله التوفیق.

ادامه دارد